

CHRÁNÍME MOŘSKÉ ŽELVY

Chráníme mořské želvy z.s. / Výroční zpráva za rok 2019

Obsah

Úvodní slovo	2
Chráníme mořské želvy z.s. v roce 2019 v číslech	3
Kdo je Chráníme mořské želvy z.s.?	5
Přímá ochrana mořských želv	7
Vzdělávání	10
Rozvoj místních obyvatel	13
Monitoring	15
Zvyšování informovanosti	17
Plány spolku na rok 2020	20
Hospodaření spolku	21
Poděkování	22
Kontakt	25

Úvodní slovo

Vážení přátelé,

dostává se Vám do rukou již druhá výroční zpráva spolku Chráníme mořské želvy z.s. Rádi bychom Vám představili naše aktivity uskutečněné v roce 2019 a plány pro rok 2020.

Pokud bych měla zdůraznit to, na co jsem nejvíce hrdá, na prvním místě bych uvedla každodenní práci ochranářů a to, že se díky nim podařilo před pytláky zachránit a do moře vypustit 480 720 právě vylíhlých mořských želv. Těší mě také to, že jsme s indonéskou vládou uzavřeli smlouvu o spolupráci a máme tak povolení na ochranu ostrovů Bilang-bilangan a Mataha na dalších 5 let. Povedlo se také sehnat peníze na solární panely, na neobydlených ostrovech se tak pro ochranáře významně zvýšila bezpečnost a zlepšil se jejich každodenní život.

Nic z toho bychom nikdy nedokázali bez Vás. Děkujeme, že nám pomáháte chránit mořské želvy. Vaše přízeň a podpora je pro nás velkou motivací a odměnou.

Hana Svobodová
předsedkyně Chráníme mořské želvy z.s

Chráníme mořské želvy z.s. v roce 2019

v číslech:

480 720 malých želv vypuštěných do moře

9470 snůšek ochráněných před pytláky

10 ochranářů

2 chráněné ostrovy

40 dobrovolníků

11 škol, kde probíhalo vzdělávání

3 vzdělávací materiály ve 4 jazycích

9 dílen místních obyvatel vyrábí kokosové výrobky

1 aplikace

dotisk anglických, indonéských i českých pexes o želvách

zvyšování informovanosti

- Přednášky 58x
- Články 15x
- Rozhovory v rádiu 8x
- Reportáže, dokumenty i živá vysílání v různých televizích 7x
- Videoklip písně ~ OCEÁN ~ kapela SABRAGE 1x
- Koncert 3x
- Výstava o želvách 3x

Kdo je Chráníme mořské želvy z.s.?

Jsme nadšenci, kteří si přejí svět, ve kterém lidé mají rádi přírodu a zajímají se o mořské želvy, svět, kde místní i turisté rozumí příčinám ohrožení těchto kriticky ohrožených plazů a snaží se jednat tak, aby nepřispívali k jejich ubývání.

Hana Svobodová - předsedkyně spolku, bioložka, která se ochraně mořských želv věnuje více než 16 let; 12 let se profesionálně zabývá vzděláváním

Tomáš Svoboda – zástupce předsedkyně

Nataša Velenská - předsedkyně Klubu chovatelů želv a odborník na želvy

Eva Šlosarčíková – chovatelka a ochránkyně české i tropické fauny

Saša Zdeňková a Tomáš Kolman – už 3x byli pomáhat v Indonésii, v Čechách se věnují vzdělávání a komunikují s dárci

Pepík Brůna – botanik, který pomáhá s úpravou webu a s technickou podporou fungování organizace

Vedrana Markovic – bioložka a koordinátorka dobrovolníků

Viki – devítiletá cestovatelka, která dělá přednášky pro školáky

Berly, Juli a 8 ochranářů na neobydlených ostrovech, to je tým Konservasi biota laut Berau – organizace, se kterou v Indonésii spolupracujeme.

PŘÍMÁ OCHRANA MOŘSKÝCH ŽELV

Mořským želvám hrozí vyhynutí. Jejich situace je nejhorší v Indickém oceánu. Pytláci tu od 2. světové války způsobili pokles želví populace o 91%. Spolek **Chráníme mořské želvy z.s.** ve spolupráci s indonéskou organizací **Konservasi Biota Laut Berau** chrání mořské želvy na 2 ostrovech v oblasti Berau - ta tvoří **nejdůležitější líhniště pro karety obrovské v celé jihovýchodní Asii** a vejce tu kladou i kriticky ohrožené karety pravé. S ochranou mořských želv pomáháme také na ostrově Lembata na jihu Indonésie. I když jsme tam zatím poslali jen pár čelovek, vzdělávacích materiálů a dobrovolníků, místní jsou vděční za každou pomoc a opravdu želvy chrání.

479 480 MLÁDAT KARET OBROVSKÝCH A 1 240 MLÁDAT KARET PRAVÝCH VYPUŠTĚNÝCH DO MOŘE

2 CHRÁNĚNÉ OSTROVY

10 OCHRANÁŘŮ

Ochranáři hlídají líhni pláže před pytláky, přemísťují želví snůšky do bezpečí a pomáhají čerstvě vylíhlým želvám do moře. Za rok 2019 se nám podařilo zachránit 9 458 snůšek a 479 480 mláďat karet obrovských tak mohlo bezpečně odejít do moře. To je o 141 150 želv více než loni a celkově od roku 2015 je to už více než 2 400 000 zachráněných želv. Toto číslo každý den stoupá a to považujeme za obrovský úspěch.

**9470 SNŮŠEK KARET OCHRÁNĚNÝCH PŘED PYTLÁKY
(9 458 KARET OBROVSKÝCH A 12 PRAVÝCH)**

Úspěch roku: Uzavřeli jsme s indonéskou vládou smlouvu o spolupráci na ochraně želv na ostrovech Bilang-bilangan a Mataha v oblasti Berau na dalších 5 let.

Extrémně důležitou součástí přímé ochrany želv je i čištění pláží od naplaveného dřeva a odpadků, které překáží dospělým samicím při hrabání hnízd a mláďatům při cestě do moře. Vše teď jde mnohem rychleji - s úklidem pláží nám pomáhají dobrovolníci a díky škole potápění Nemo diving a dobrovolníkovi Ludčkovi se nám podařilo pořídit 2 motorové pily na odklizení přílivem donesených kmenů.

40 DOBROVOLNÍKŮ (36 v oblasti Berau, 4 na ostrově Lembata)

Úspěch roku: Po 2 letech úsilí se nám podařilo sehnat dostatek peněz a pořídili jsme na neobydlené ostrovy Bilang-bilangan a Mataha solární panely. Vysílačka i lednice bude fungovat 24h denně, ochranáři si dobíjí čelovky kdykoli. Nahlásit zloděje vajec i lov ryb dynamitem policii bude možné okamžitě! Jsme nadšeni zkvalitněním programu.

VZDĚLÁVÁNÍ

Je velmi obtížné měnit myšlení dospělých, kteří se dlouhé roky snaží krást z pláží želví vejce a vydělávají na jejich přeprodeji. Děti jsou budoucnost a tak věnujeme velkou pozornost vzdělávání. Učíme děti porozumět přírodě v Indonésii i v České republice. Vzděláváme děti nejen o želvách, moři a přírodě celkově, ale učíme je i angličtinu a také to, jak minimalizovat odpad a jak zacházet s tím, který už vytvořily.

V 11 ŠKOLÁCH V INDONÉSII PROBÍHALO VZDĚLÁVÁNÍ

DOSAŽ PŘES TISÍC DĚTÍ

Učíme děti v 8 školách na ostrovech a na pobřeží v oblasti Berau. V roce 2019 jsme ale také učili ve 2 školách na Bali a v jedné na ostrově Lembata. Se vzděláváním v Indonésii nám pomáhají dobrovolníci. Používáme aktivizační metody vzdělávání. Rozvíjíme v dětech kritické myšlení a zájem o přírodu. S dětmi diskutujeme, necháváme je reflektovat, co se naučily.

Ještě v minulém roce, když jsem učila na ostrově Derawan ve školce, téměř každé dítě mělo na zápěstí náramek z želvoviny. Po hrách s malými dětmi o životě želv jsem si vzala stranou paní učitelky. Vyprávěla jsem jim, jak se z želvy získává želvovina. Želva se přibije na dřevěnou desku a dá se na hodinu či dvě nad oheň. Když má krunýř horký, vezme se nůž a želvovinové pláty se od kostěné vrstvy krunýře odloupnou. Napůl uvařená želva se pak hodí zpět do moře, kde ve strašných bolestech i několik dní umírá. V roce 2019 jsem do školky přišla znovu a náramek z želvoviny nemělo na ruce ani jedno dítě. Učitelky mi sdělily, že po minulé návštěvě informovaly rodiče a domluvily jim, aby dětem nelegální náramky z krunýřů želv nepořizovali.

53 PŘEDNÁŠEK V ČESKÉ REPUBLICE, DOSAH PŘES 5 TISÍC DĚTÍ

V ČR realizujeme o želvách, moři, odpadu a zodpovědném cestování vzdělávací program pro žáky 1. i 2. stupně ZŠ. Často přednášíme i na středních školách.

3 VZDĚLÁVACÍ MATERIÁLY VE 4 JAZYCÍCH

Vytvořili jsme vzdělávací materiály v indonésckém, českém, anglickém i španělském jazyce, které se nyní používají v mnoha zemích světa na třech kontinentech.

DOTISK ANGLICKÝCH, INDONÉSKÝCH I ČESKÝCH PEXES O ŽELVÁCH

Úspěch roku: Učit žáky o želvách mě pozvali i na Green school (podívejte se na video o téhle neuvěřitelné škole <https://www.facebook.com/watch/?v=271243726765965>). Byl to pro mě velký zážitek i výzva. Tahle mezinárodní škola se studenty z 35 zemí světa založená na Bali učí děti stát se lídry v ochraně přírody, učila tu i Jane Goodall. Inspirativní místo, komunita přátelská k přírodě i lidem teď šíří také informace o situaci mořských želv.

ROZVOJ MÍSTNÍCH OBYVATEL

V mnoha částech Indonésie místní lidé přesto, že je to zákonem zakázané, zabíjejí kriticky ohrožené karety právě kvůli želvovině, ze které vyrábí suvenýry.

V Berau jsme se v roce 2018 snažili situaci zlepšit, zorganizovali jsme pro místní workshopy, kde se učili vyrábět suvenýry z udržitelných materiálů, například z kokosových ořechů a ne ze želvoviny. Získali tak možnost vydělat si peníze alternativním způsobem. Jsme velmi hrdí na to, že řemeslníci výrobky z kokosu stále vyrábí a jejich prodej do ČR i do hotelů v oblasti se pro ně stal plnohodnotným zdrojem příjmů. Na ostrově Maratua se tímto způsobem dokonce živí dva zdravotně postižení muži, což nás velmi těší, protože hendikepovaní lidé to v Indonésii nemají snadné.

9 DÍLEN VYRÁBÍ KOKOSOVÉ VÝROBKY

Na mnoha jiných místech na světě je ale ilegální prodej zboží z želvoviny stále běžný, proto pomůžte, když každý z nás bude produkty z ohrožených druhů (např. maso, vejce i suvenýry z želv) odmítat. Děkujeme.

Úspěch roku: Docílili jsme jednoho z našich cílů – díky rozvoji obyvatel se snížilo zabíjení kriticky ohrožených karet právě kvůli želvovině. V oblasti Berau už se suvenýry z želvoviny úplně přestaly prodávat.

MONITORING

Monitorujeme situaci mořských želv celosvětově. Chceme otočit proud a byznys, ve kterém jde často pouze o peníze turistů i dobrovolníků, zpět k pravému smyslu – k efektivní ochraně želv.

Dobrovolnice Klára objela všechna centra na záchranu želv na Bali a dle našich kritérií zmonitorovala jejich efektivitu, co se ochrany mořských želv týká. Monitorovalo se i na celé Srí Lance - během července a srpna to za pomoci místního Ministerstva životního prostředí dle našich kritérií zvládla studentka Petra. Ta nyní výsledky zpracovává do své diplomové práce. Věřím, že mapa ukazující, jak moc které centrum splňuje či nesplňuje kritéria efektivní ochrany želv, pomůže turistům i cestovním kancelářím zvolit, kam se jet podívat a podpořit tak ty, kteří skutečně myslí na želvy a ne pouze na peníze turistů.

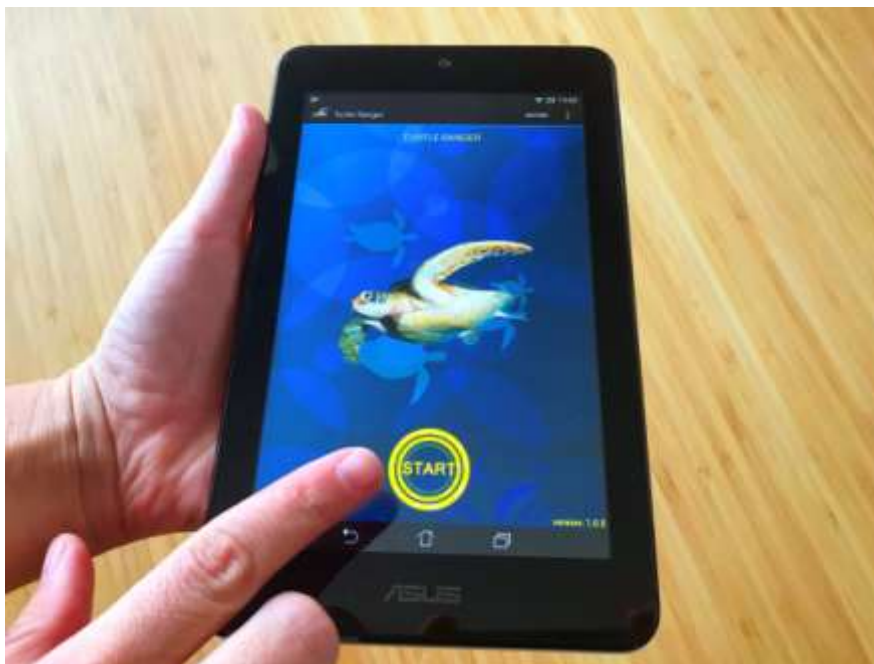
Iva a Anna učí angličtinu na Lomboku v Indonésii. Podívaly se i do centra na ochranu mořských želv v Mataramu na západě Lomboku. Jenže objevily bazénky – 3 velké zdravé želvy a jeden bazének s mláděty. Holčkám to vrtalo hlavou a tak na internetu zjišťovaly, jak to s bazénky je - nejsou pro želvy přínosné! Požádali nás o materiály a teď přesvědčují místní ochranáře samouky, kteří to myslí dobře, ale

nevědí jak na to, aby svou činnost změnili a želvy opravdu zachraňovali. Holky, DÍKY, ukazujete, že i turista může velmi pomoci!

Pojďte do toho s námi, nenavštěvujte centra, kde drží zdravé želvy v bazénech! V bazénech želvám zakrňují svaly (nejsou tam vlny), nemohou se jim vyvinout plíce (bazény nejsou hluboké), nedostávají dostatek potravy a hlavně zapomenou svůj instinkt - kam plavat a jak se v dospělosti vrátit naklást vejce tam, kde se narodily.

Pokud chcete pomoci s monitoringem želv celosvětově i Vy, stáhněte si naši aplikaci TURTLE RANGER, dodáte nám tak důležitá data a potřebné důkazy na řešení s vládami i policií. Můžete ale samozřejmě poslat i e-mail, budeme rádi. DĚKUJEME MOC.

1 APLIKACE

Úspěch roku: Propagujeme zodpovědné cestování i způsoby ochrany přírody v mnoha člancích (např. <https://www.national-geographic.cz/clanky/chranit-morske-zelvy-je-to-kumst-20190220.html>), v rádiu, televizi i na přednášce TEDx Prague Women.

ZVYŠOVÁNÍ INFORMOVANOSTI

58 PŘEDNÁŠEK NA ZÁKLADNÍCH I STŘEDNÍCH ŠKOLÁCH, NA UNIVERZITÁCH A V KNIHOVNÁCH V ČR I NA SLOVENSKU

Svět je propojený. Mnoho Čechů a Slováků cestuje do zemí, kde je moře a kde žijí mořské želvy. Proto je důležité motivovat k zodpovědnému turismu. K přemýšlení o tom, co se chystám jíst, koupit, kam se chci vypravit na výlet. Platíme a podporujeme tím efektivní ochranu ohrožených druhů a nepříspějeme svým chováním k jejich vyblácení.

7 REPORTÁŽÍ V RŮZNÝCH TELEVIZI

Ke zhlédnutí doporučujeme přednášku na TEDx Prague Women 2019 <https://www.youtube.com/watch?v=Ae7qQdikNvA> , pořad české televize Nedej se! s názvem Šance pro mořské želvy <https://www.ceskatelevize.cz/porady/1095913550-nedej-se/419235100161009-sance-pro-morske-zelvy/> nebo Rozhovor

v Dobrém ránu České televize

<https://www.ceskatelevize.cz/porady/10435049455-dobre-rano/319291310020054/video/700772> .

8 ROZHOVORŮ V RÁDIU

Velké díky patří naší člence Viki, která se stala první dětskou zahraniční zpravodajkou rádia ČRo Junior. Reportáže z její mise za záchranou želv si můžete pustit zde <https://junior.rozhlas.cz/co-zazila-viktorie-na-zachranne-zelvi-misi-8050834>. V ČR Viki navštěvuje školky a školy a ukazuje dětem, že i ony mohou dokázat chránit přírodu, přesto že jsou ještě malé.

15 ČLÁNKŮ

Ke čtení stojí za pozornost časopis Moje Země s článkem Chrání mořské želvy

http://www.morskezelvy.cz/pool/vzor/upload/clanky/Moje_Zeme_Nas-clovek-v-terenu.pdf

nebo Geografické rozhledy a článek, který jsme psali společně se Standou Lhotou a Petrem Janem Juračkou.

http://www.morskezelvy.cz/pool/vzor/upload/clanky/gr2805_Indonejska_priroda_jedinecna_a_ohrozena.pdf

Petrovi J. Juračkovi bychom na tomto místě rádi poděkovali za velkou pomoc se šířením informací o situaci želv a o efektivních možnostech jejich ochrany. Obrovsky přispěl k propagaci projektu v médiích a poskytl nám krásné fotografie, které pořídil během svého pobytu na námi chráněných ostrovech v oblasti Berau.

3 KONCERTY, 3 VÝSTAVY O ŽELVÁCH, 1 VIDEOKLIP PÍSNĚ ~ OCEÁN ~ KAPELA SABRAGE

OSN Česká republika
5. března

Dát stránce To se mi líbí

„Přála bych si, aby příroda měla hlas a mohla se bránit tomu, co jí děláme. A také bych chtěla, abychom se na sebe víc usmívali, mnozí z nás se přece máme tak dobře.“
Hana Svobodová je vystudovaná bioložka a patnáct let se intenzivně věnuje ochraně mořských želv, které jsou kriticky ohrožené nebo jim hrozí vyhynutí. A má skvělé výsledky!
#řidymě #inovátorky #changemakers #WVD2019 #DenŽen #MDŽ #ŘídímeZeměkouč!

Úspěch roku: Naší aktivity si všimla česká kancelář OSN a dali si předsedkyni Chráníme mořské želvy z.s. Hanku Svobodovou na OSN facebookový profil na Mezinárodní den žen – nečekané a moc milé ocenění! Děkujeme za podporu, moc nám pomáhá jít krok za krokem dál a dělat to, co je pro nás důležité – chránit mořské želvy tak, jak nejlépe umíme.

Plány spolku na rok 2020

Pokusíme se:

- pokračovat v přímé ochraně líhních pláží a želvích vajec v Berau v Indonésii
- rozšířit činnost spolku o pravidelnou podporu ochranářů na ostrově Lematě
- zmonitorovat situaci mořských želv v Ekvádoru a na Galapágách
- sdílet a vyměnit si zkušenosti s ochranáři želv v Ekvádoru a na Galapágách
- vzdělávat o mořských želvách děti nejen v Indonésii a v ČR ale i jinde ve světě
- šířit naše vzdělávací materiály do dalších zemí
- podporovat místní obyvatele v tropických zemích a spolupracovat s nimi tak, aby jejich každodenní život byl udržitelný a bez ničení přírody
- šířit aplikaci TURTLE RANGER mezi veřejnost a cestovatele
- zvyšovat informovanost o situaci mořských želv, způsobech jak jim pomoci, ale také obecně o moři, odpadech a zodpovědném cestování

Abychom tohle všechno zvládli, oceníme Vaši pomoc. Děkujeme, že s námi pomáháte přírodě!

Hospodaření spolku Chráníme mořské želvy z.s. v roce 2019

Výnosy: 1 450 272,78 CZK = dary

Náklady: 1 192 629,81 CZK = převod do Indonésie a čerpání dotace

Hospodářský výsledek: 257 642,97 CZK

Detaily můžete sledovat na transparentním účtu organizace viz <https://ib.fio.cz/ib/transparent?a=2101346384>

Neinvestiční dotace z fondu ÚSTECKÉHO KRAJE:

Výše dotace: 43 000 Kč

Poskytovatel: Ústecký kraj

Období realizace projektu: 1. 1. 2018 – 31. 5. 2019

Cílem projektu bylo realizovat 6 seminářů pro děti z MŠ, žáky i dospělé a zvyšovat tak informovanost o ohrožení přírody (kriticky ohrožené druhy, kácení pralesů, odpady). Přednášky plné aktivizačních vzdělávacích metod byly doplněny i multimediální prezentací a výstavou.

Ústecký kraj

**V roce 2019 jsme se snažili. Záleží nám na želvách
a pomáháme, jak nejlépe umíme.**

Bez Vás bychom to ale nedokázali.

**Děkujeme našim partnerům, kteří do nás v roce
2019 vložili svoji důvěru. Děkujeme Vám za ni.**

APM sport; škola potápění NemoDiving; AGAMA poly-grafický ateliér, s.r.o.; cestovní kancelář China tours; PROSAZ, z. ú.; Firma IZOLVES; WELL PACK S.R.O.; Klub chovatelů želv; A4BS s.r.o.; Zelená domácnost.com; wildwalk.eu; mýdlárna NAMYDLENÁ KÁČA; www.prvnipomocpsa.cz; Mateřská škola Maxík; UniCredit Bank CZ; P-TEAM s.r.o.; EDUCAnet České Budějovice; Město Šumperk; Akademie věd České republiky - Ústav živočišné fyziologie a genetiky; Steeblo; WE-STRAW S.R.O.; SPORTEC, S.R.O.; KAISER-TRADE S.R.O.; TERARISTICKÁ SPOLEČNOST PRAHA; STEM Education s.r.o - kroužky JeduEdu.cz; Česká koalice na ochranu biodiverzity (CCBC); ZOOLOGICKA ZAHRADA Jihlava; ZOO ÚSTÍ NAD LABEM; ZOOPARK ZÁJEZD O.P.S; ZOO Hluboká.

Děkujeme všem podporovatelům a individuálním dárcům, díky Vám je naše činnost možná.

(uvedeni jsou ti, kteří v roce 2019 přispěli na transparentní účet částkou nad 1000Kč):

Josef Brůna, Lucie Klečková, Jan Blažek, Kristýna Roubalová, Marcela Justianová, Iva Horáčková, Alexandra Zdeňková, Kateřina Mutinová, Jana Pazdírková, Jiřina Soukupová, Hana Svobodová, Radek Jurman, Olga Býmová, Gabriela Kleinova, Tomáš Pauke, Vlasta Pauke Dobešová, Jan Frolík, Pavel Dušek, Richard Gazda, Jardin Loic Michel, Veronika Kodymová, Gabriela Kocourová, Lucie Látalová, Monika Olšáková, Jaroslav Venzara, Róbert Kirchner, Magdalena Kopuncova, Alena Zmeškalová, Ivana Pakandlová, Lukaš Podloucký, Marcela Drábková, Veronika Dubnová, Marek Dubský, Lucie Vojáčková, Monika Pešatová, Nikola Sedloňová, David Švejnoha, Jiří Kozojed, Vladimír Novotný, Karol Šuniar, Iveta Ondřejčková, Karel Šíma, Veronika Brázdilová, Miroslava Walterová, Iva Mášková, Petr Suvorov, Jaroslav Slepíčka, Luděk Wiesner, Gabriela Čermáková, Petra Machátová, Miroslava Doležalová, Veronika Slepíčková, Pavel Broža, Hana Hejlová, Darja Farářová, Alena Prošková, Vendula Křivánková, Martin Vokurek, Ivana Lola Jirásková, Tereza Pěnková, Adéla Kulichová, Ondřej Novosad, Pavla Neumanová, Del Llano Solanas, Jirglovi, Magdaléna Polanská, Lucie Pazderová, Lucie Holeček, Pavel Chabr, Pavlína Kozojedová, Lea Chlebovská, Helena Španihelová, Vojtěch Benda, Martin Boháč, Petra Stašáková

Děkujeme také všem, kteří přispívají přes DARUJME.CZ.

Děkujeme Vám všem, kteří nakupujete přes Givt.cz

Děkujeme všem kolegům, spolupracovníkům a dobrovolníkům za vaše obrovské nasazení.

Speciální poděkování patří našim skvělým ochranářům. Těšíme se na spolupráci v dalším roce!

Foto: titulní strana a strana 1, 24, 25 = Vít Lukáš; strana 2, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 20 = archiv
Chráníme mořské želvy z.s.; strana 4 = Marcela Justiánová; strana 10 = Martin Vokurek; strana 13 =
Michal Broža; strana 15 = Klára Skořepová; strana 16 = David Vašina; strana 17 = Petr Jan Juračka;
strana 18 = TEDxPragueWomen 2019, Rádio Junior; strana 19 = OSN Česká republika

Kontakt:

CHRÁNÍME MOŘSKÉ ŽELVY, Z.S.

Velkoveská 81

Předboj

Kojetice u Prahy

250 72

<http://www.morskezelvy.cz/>

hanka.sauria@seznam.cz, +420 775162654

IČ: 06608477

Číslo účtu: 2101346384 / 2010

